

29.11.2017

Ohjausryhmän kokous 29.11.2017

Aika	Keskiviikko 29.11.2017, klo 13.00–15.30
Paikka	Kansalliskirjasto, Fabianian kokoushuone (C222), Yliopistonkatu 1, Helsinki
Paikalla	Miia Willman, Ammattikorkeakoulujen kirjastot, etäyhteydellä Outi Örn, Erikoiskirjastot Tuula Haavisto, Yleiset kirjastot (puheenjohtaja) Johanna Lilja, Kansalliskirjasto/tutkimuskirjasto Minna-Liisa Kivinen, Kansalliskirjasto/kirjastoverkkopalvelut Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö (saapui klo 13.14)
Poissa	Ari Muhonen, Yliopistokirjastot Jarmo Saarti, Yliopistokirjastot Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto/kirjastoverkkopalvelut
Kutsutut asiantuntijat	Matias Frosterus, Kansalliskirjasto Jyrki Ilva, Kansalliskirjasto (saapui klo 14.17) Minna-Liisa Kivinen, Kansalliskirjasto Minna Olkinuora-Tauru, Kansalliskirjasto Eeva Savolainen, Kansalliskirjasto Jaana Routakangas, Kansalliskirjasto (sihteeri)

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Esitys

Avataan kokous, puheenjohtaja toteaa osallistujat, esityslista hyväksytään.

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti esityslistalla kohtana 6. olevan Metatietopalvelukokonaisuus-hankkeen esittelyn siirrettäväksi kohdaksi 2.2. Keskusteltiin Melindan ja metatietopalvelukokonaisuuden suhteutumisesta toisiinsa. Päätettiin siirtää metatietopalvelukokonaisuus esityslistan lopusta alkuun ja jatkaa keskustelua esittelyn yhteydessä.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.02 ja totesi osallistujat. Esityslistan kohta 6. siirrettiin kohdaksi 2.2. Esityslista hyväksyttiin tällä muutoksella.

2. Tiedonhallinnan ohjausryhmän rooli ohjausjärjestelmässä ja Metatietovarantohankkeen suunnittelun aikataulu

2.1. Kansalliskirjaston palveluiden ohjausjärjestelmä

29.11.2017

Esitys

Minna-Liisa Kivinen esittelee Kansalliskirjaston palveluiden ohjausjärjestelmää ja tiedonhallinnan ohjausryhmän roolia palveluiden ohjauksessa. Liite 1: [Kirjastoverkkopalveluiden palveluiden ohjaus THORY 20171129.pdf](#)

Käsittely

Keskustelussa todettiin, että Kansalliskirjaston palveluiden ohjausjärjestelmäkokonaisuus oli hyvä kerrata. Joitain vuosia sitten tehty ohjausjärjestelmän uudistus todettiin onnistuneeksi. Myös Kansalliskirjaston eri aiheista järjestämiä työpajoja kiitettiin eri sektorien yhteistyön mahdollistajina ja tilaisuutena osallistua asioiden valmisteluun. Samoin oltiin yhtä mieltä siitä, että vuosikellon laatiminen edistää suunnittelua ja auttaa varautumaan tulevaan.

2.2. Metatietopalvelukokonaisuus-hanke

Esitys

Matias Frosterus esittelee. Liite 7: [Metatietopalvelukokonaisuus](#)

Käsittely

Metatietopalvelukokonaisuus-hanke pakatoi Kansalliskirjaston metatietoon liittyvien palvelujen palettia yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on kokonaisuuteen liittyvien palvelujen yhteentoimivuus. Metatietopalvelukokonaisuuden on tarkoitus palvella paitsi kirjastosektoria, myös arkistoja, museoita, julkishallintoa sekä muita toimijoita. Käytiin läpi hankkeen keskeisimmät tavoitteet vuodelle 2018: YSAsta ja Allärsista YSOon siirtymän mahdollistaminen sekä kansallisen ISNI-keskuksen perustaminen.

Keskusteltiin metatietopalvelukokonaisuudesta tehdystä kuvasta. Todettiin, että se ei välttämättä hahmotu ensisilmäyksellä, sillä osia on paljon ja niiden väliset suhteet eivät heti aukea. Kuvaa on myös helppo lukea väärin., jos asia ei ole aivan tuttu. Kokonaisarkkitehtuurikuva selkeyttäisi tilannetta.

Todettiin metatietopalvelukokonaisuuden liittyvän jo pidempään vireillä olleeseen kuvailun ekosysteemiin ja metatietoprosessiin. Keskustelussa toivottiin, että Kansalliskirjasto järjestäisi työpajan, jossa eri kirjastosektoreille esiteltäisiin metatietoprosessin vaiheita ja tulevaisuuskuvia. Laajempikin osallistujajoukko kirjastojen ulkopuolelta voisi olla eduksi.

2.3. Metatietovaranto Melindan hanke- ja vuosisuunnittelu

Esitys

Minna Olkinuora-Tauru esittelee metatietovarantohankkeen hankesuunnittelua strategiakausittain sekä vuosittaista projektisuunnittelua. Liite 2: [Kansallinen metatietovaranto Melinda vuosikello](#)

Käsittely

Keskustelussa todettiin, että yleisten kirjastojen osalta on tehty tarkempi vuosittainen etenemissuunnitelma kohdennetun rahoituksen vuoksi. Muuten sektorikohtaista suunnittelua ei ole.

3. Melinda

3.1. Metatietovarantohankkeen tilannekatsaus

29.11.2017

Käydään läpi hankkeen tilanne ja yleisten kirjastojen käyttöönottojen edistyminen. Esitellään eMelinda-kehitysohjelma tilanne.

Esitys

Minna Olkinuora-Tauru esittelee Melindan tilannekatsauksen. Tiedoksi ja keskusteluun. Liite 3: [Melindan tilannekatsaus](#).

Käsittely

Metatietovarantohankkeessa edistytään yleisten kirjastojen käyttöönottojen osalta. Liittymisvaiheessa on nyt Kuopio, jota seuraa Eepos-kirjastojen yhteenliittymä (Seinäjoen seutu). Lisäksi Keski-kirjastot (Keski-Suomen alueen kirjastot) ovat tehneet alustavan päätöksen liittymisestä. Koha-kirjastojen kanssa suunnittelutyö jatkuu ja toteutusvaihe alkaa ensi vuonna.

Yleisten kirjastojen aineistosta Melindassa on tehty selvitystyötä. Vaski-kirjastojen aineistoa on verrattu pilottikirjastojen (Piki ja Anders) aineistoihin. Alustavat tulokset osoittavat kirjastojen aineistojen olevan hyvin samankaltaisia, mutta kuitenkin iso määrä Vaskin aineistoa ei ole yhdistynyt esim. Pikin aineistoon. Laajempia johtopäätöksiä varten on tehtävä lisäselvityksiä.

Erikoiskirjastoille on tehty esiselvitys halukkuudesta ja edellytyksistä liittyä Melinaan. Kiinnostuneita löytyi jonkin verran. Kirjastot kaipaavat lisätietoa liittymisestä ja hinnoittelusta. Jatko erikoiskirjastojen kanssa on vielä päättämättä, tehdään ensin lisäselvityksiä ja mm. vahvistetaan hinnoittelu.

Edellisessä tiedonhallinnan ohjausryhmän kokouksessa esiteltiin Melinda-kirjastoille tehtyä e-aineistokyselyä ja sen pohjalta käynnistettävää eMelinda-kehitysohjelmaa. Nyt esiteltiin kehitysohjelman tilanne. Syksyn aikana on viestitty eMelindan käynnistymisestä ja aloitettu sektorikohtaista keskustelua. Uusi Muuntaja-työkalu e-aineistojen kuvailuun on otettu käyttöön. Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä aloittaa ohjeistuksen työstämisen.

Keskustelussa todettiin työn e-aineistojen kanssa lähteneen hyvin käyntiin.

Keskusteltiin myös BTJ-sopimustilanteesta, erityisesti yleisiä kirjastoja tilanne kiinnostaa. BTJ Finland Oy on ilmoittanut 31.5.2018 alkaen lopettavansa kuvailuyhteistyön Kansalliskirjaston kanssa. Kansalliskirjasto tutkii parhaillaan eri vaihtoehtoja, vielä ei ole tarkempaa kerrottavaa. Keskustelussa toivottiin yhteistä keskustelua aiheen tiimoilta, erityisesti yleisten kirjastojen, mutta mahdollisesti myös ammattikorkeakoulukirjastojen kanssa. Todettiin tällaisen muutoksen vaikuttavan laajempaan suunnittelutyöhön ja mahdollisesti nopeuttavan kuvailun ekosysteemyön edistämistä

3.2. Metatietovarantohankkeen projektisuunnitelma

Esitys

Minna Olkinuora-Tauru esittelee projektisuunnitelman vuodelle 2018. Keskustellaan esittelyn pohjalta ja tehdään päätös hyväksymisestä. Liite 4a: [Kansallinen metatietovaranto - Vuoden 2018 suunnittelu](#), 4b: [Metatietovaranto - Projektisuunnitelma vuodelle 2018](#).

Käsittely

Käytiin läpi metatietovarantohankkeen projektisuunnitelma vuodelle 2018. Hyväksyttiin Melindan projektisuunnitelma.

29.11.2017

Päätös

Hyväksyttiin projektisuunnitelma.

4. Arto-tilannekatsaus

Esitys

Eeva Savolainen esittelee Arton tilannekatsauksen, jossa käydään läpi Arton nykytilannetta ja tulevaisuuteen liittyviä suunnitelmia. Tiedoksi ja keskusteluun. Liite 5: [Arto-tilannekatsaus](#)

Käsittely

Ei keskustelua.

5. Julkaisuarkistopalveluiden tilannekatsaus

Esitys

Jyrki Ilva esittelee Kansalliskirjaston tarjoamien julkaisuarkistopalveluiden toimintaa ja toimintaympäristöä sekä palveluita koskevia kehittämissuunnitelmia. Liite 6: [Julkaisuarkistopalveluiden tilannekatsaus](#)

Käsittely

Esityksen aluksi käytiin läpi perehdytyksenomainen esittely Kansalliskirjaston tarjoamista julkaisuarkistopalveluista, koska niitä ei ole esitelty laajemmin tällä ohjausryhmän toimikaudella.

Esittelyssä todettiin, että julkaisuarkistojen asiantuntijaryhmälle ei ole määritelty toimikausia. Nykyisellä kokoonpanolla on toimittu vuodesta 2015 alkaen. Sovittiin, että otetaan asia ohjausryhmän käsittelyyn ensi vuonna.

Keskustelussa todettiin, että julkaisuarkistopalvelut vaikuttavat selkeältä kokonaisuudelta. Jyrki Ilva totesi, että tästä esityksestä oli rajattu pois monenlaista ja keskitetty vain tähän osakokonaisuuteen. Esimerkiksi julkaisuarkistojen ja tutkimustietojärjestelmien väliltä löytyy myös hankalampia kysymyksiä, mm. tutkimusdataan liittyvät kysymykset.

6. Muut asiat

- Tiedonhallinnan ohjausryhmän vuosikello 2018
 - o Alustava suunnitelma ensi vuoden aiheista. Kootaan ohjausryhmän edustajien aihe-ehdotuksia.
- Kokousajat vuodelle 2018
 - o Sovittiin ajankohdat ensi kevään kokouksille: 13.3.2018 klo 10–12 ja 9.5.2018 klo 13–15.30.

7. Tiedotusasiat

Ei tiedotusasioita.

8. Seuraava kokous

Sovittiin kohdassa 6.

29.11.2017

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.22.

LIITTEET

- Liite 1: [Kirjastoverkkopalveluiden palveluiden ohjaus THORY 20171129.pdf](#)
- Liite 2: [Kansallinen metatietovaranto Melinda vuosikello](#)
- Liite 3: [Melindan tilannekatsaus](#)
- Liite 4a: [Kansallinen metatietovaranto - Vuoden 2018 suunnittelu](#)
- Liite 4b: [Metatietovaranto - Projektisuunnitelma vuodelle 2018](#)
- Liite 5: [Arto-tilannekatsaus](#)
- Liite 6: [Julkaisuarkistopalveluiden tilannekatsaus](#)
- Liite 7: [Metatietopalvelukokonaisuus](#)